

Debat 'Generatieconflict: samen staan we sterker of ieder voor zich?

Door Sarie Muijs, DenkTank-deelnemer 2011

Donderdag 8 december gebeurde er iets bijzonders in de Rode Hoed: midden tijdens alle oproer over de FNV vond er een debat plaats over de vakbonden. Agnes Jongerius van de FNV was er, Jaap Jongejan van de CNV, vertegenwoordigers van jongerenbonden en vakbondsleden. Nu denk je misschien 'een debat in de Rode Hoed, dat is niet zo bijzonder', maar dit debat werd georganiseerd en voor een groot deel gevoerd door jongeren. En dat is wel bijzonder.

Op dit moment is 24% van de beroepsbevolking lid van een vakbond, maar van die 24% is maar 4% jonger dan 25. En dat aantal is dalende. Sinds 1999 is het aantal jongeren dat lid is met 37% afgenomen. Kortom, jongeren houden zich niet meer zo bezig met de vakbonden. En de vakbonden eigenlijk ook niet meer zo met jongeren. Natuurlijk doen ze van alles voor jongeren, zijn er jongerenvakbonden en kunnen jongeren gebruik maken van dezelfde diensten als ouderen. Maar als je kijkt naar de echt grote acties van de vakbonden, de acties waar ze mee in de media komen, dan komt er een heel ander beeld naar voren. Zo zijn de vakbonden de afgelopen twee jaar 1238 keer met pensioenen in de krant gekomen. Terwijl er geen jongere in Nederland rondloopt die het ook maar iets uitmaakt of hij met 65 of met 67 met pensioen mag.

Dus hoe kwam het dat de jongeren, die doorgaans niets met vakbonden te maken willen hebben, nu toch massaal in de Rode Hoed aanwezig waren? Dat was te danken aan de Nationale DenkTank. Een groep jonge academici, die dit jaar drie maanden onderzoek deden naar *Het werken van de Toekomst*, en hier horen vakbonden en cao's ook bij.

Volgens Bram Eidhof, een van de DenkTank-deelnemers, is het niet meer dan eerlijk, dat als jij gebonden bent aan een cao, je daar dan ook inspraak op moet hebben, en dat het je niet onnodig moeilijk gemaakt moet worden. Met andere woorden, iedereen die werkt in een sector moet kunnen meestemmen over de cao.

Dit klinkt heel logisch, maar dat is het op dit moment niet. Alleen leden van de vakbonden hebben inspraak op een cao, terwijl deze wel voor alle werknemers geldt. Dit zou niet zo'n probleem zijn als de vakbonden een afspiegeling vormde van de werkende bevolking, maar dat is niet zo. Niet alleen jongeren, maar ook flexwerkers en werkelozen hebben nauwelijks een stem binnen de vakbonden. De cao's, maar ook de adviezen die de vakbonden op nationaal niveau mogen geven aan de politiek, zijn dan ook niet zo positief voor hen.

Wat volgde na het betoog van de DenkTank op 8 december was een stevig debat. Marike Stellinga van het NRC Handelsblad uitte heftige kritiek op de vakbonden. 'Plak dan geen

FNV, maar *Bond voor Ouderen* op je gevel' en als je zo doorgaat zal dat 'de steun voor het poldermodel eroderen.' En dat was volgens Stellinga nou juist niet de bedoeling. Want met al haar gebreken, als je de vakbonden afschaft, wie beschermt de werknemers dan. Martin Pikaart van het Alternatief voor Vakbond sloot zich hierbij aan: 'Het is jaren lang één feest geweest voor ouderen, maar zoals iedereen weet, na het feest komt de afwas.'

Volgens anderen in de zaal was het toch meer een communicatieprobleem. Zo noemde iemand uit de zaal dat als er maar meer voorlichting zou komen jongeren dan vanzelf wel inzien hoe belangrijk de vakbonden zijn. Zowel Agnes Jongerius als Jaap Jongejan dachten dat jongeren en ouderen niet hele andere wensen hadden, maar dat de vakbonden duidelijker moeten laten zien wat zij voor beide groepen doen. Toch vonden zij ook dat er iets moest veranderen. Zo stelde Jongerius: 'als er weinig jongeren lid zijn, dan kan je zeggen, wat stom dat jullie geen lid zijn. Je kunt ook vragen, wat heb jij nodig in je werkende leven?' Want de vakbonden zijn volgens Jongerius nog lang niet klaar. 'Bedrijfsongevallen gebeuren nog steeds!' aldus de FNV-voorzitter. En als de vakbonden werknemers niet beschermen, wie dan wel?

En wat vond de zaal uiteindelijk van het plan van de DenkTank? Een aantal vakbondsleden vond dat je toch maar lid moet worden als je een stem wilt hebben. De overgrote meerderheid van de zaal was het echter wel eens met de DenkTank, iedereen moet kunnen meestemmen. De discussie is begonnen en volgens Jongejan 'staat de deur open'.